

Biedrība "Latvijas Mediju ētikas padome"

Ētikas padomes atzinums

Nr. 14/2020

Rīgā, 2020.gada 28.septembrī

Biedrības "Latvijas Mediju ētikas padome" (turpmāk – Biedrība) Ētikas padome šādā sastāvā: Ētikas padomes priekšsēdētājs Andris Kēniņš, Ētikas padomes priekšsēdētāja vietniece Skaidrīte Lasmane, Ētikas padomes locekļi Baiba Liepiņa, Anda Rožukalne, Guntars Līcis, Daiga Sprōģe, Anna Peipiņa

konstatē:

[1] Biedrības valde 2020.gada 9.jūnijā ir saņēmusi "Baltijas studiju centra NET University" pārstāves Marutas Goilo (turpmāk - Iesniedzēja) sūdzību par televīzijas programmas TV3 raidījumā "Nekā Personīga" izplatīto sižetu "Iespējama krāpnieku grupa tirgo Latvijā nederīgus augstākās izglītības diplomus. Izglītības kvalitātes valsts dienests sāk pārbaudīt", kā arī, pamatojoties uz sākotnējo ziņu, interneta portālos kompromat.lv, la.lv, ru.tvnet.lv izveidotajiem rakstiem (turpmāk - Sūdzība).

Biedrība sākotnējās Iesniedzējas sūdzības saņēmusi laika posmā no 20.maija līdz 4.jūnijam. Ievērojot Biedrības un tās izveidotās Ētikas padomes kompetenci atbilstoši Biedrības Statūtiem un Biedrības Ētikas kodeksam, Biedrība lūdza Iesniedzēju precizēt Biedrībai izteikto lūgumu saistībā ar iesniegtajos dokumentos izteiktajiem lūgumiem dažādām valsts pārvaldes iestādēm. Ievērojot, ka Biedrība ir nevalstiska organizācija, kas darbojas, ievērojot Biedrības Statūtus, un tās kompetences tvērumu nenosaka ārējie normatīvie akti, Biedrība pieprasīja papildus informāciju, lai īstenotu tās Statūtus un Ētikas kodeksā noteikto kompetenci.

[2] Sūdzībā norādīts, ka Iesniedzējas ieskatā žurnālisti, veidojot Sūdzībā norādītās publikācijas, ir apzināti, ar ļaunu nolūku izplatījuši nepatiesu informāciju, nav jautājuši Iesniedzējas viedokli nevienā no jautājumiem, nav pārbaudījuši dokumentus un citu publiski pieejamu informāciju, diskreditējuši valsts oficiālo politiku neformālās izglītības jautājumos, nepamatoti pielietojusi aizskarošus, melīgus apzīmējumus un raksturojumus, pārkāpuši fizisko personu datu aizsardzības tiesības, radījuši gan morālu, gan materiālu aizskārumu Iesniedzējai.

[3] Biedrības valde Sūdzību nodeva izskatīšanai Ētikas padomei atbilstoši Biedrības Statūtu 6.1.1. punktam.

[4] Biedrības valde 2020.gada 29.jūnijā lūgusi Sūdzībā norādītajiem medijiem sniegt viedokli par Sūdzībā aplūkoto situāciju atbilstoši Biedrības Statūtu 6.2.punktam. Tomēr uz minēto Biedrības pieprasījumu atsaucās tikai raidījuma "Nekā personīga" producenti SIA "Red Dot Media", Iesniedzot savu skaidrojumu par Sūdzībā aplūkotajiem apstākļiem un SIA "TVNET" skaidrojumā norādot, ka portālā rus.tvnet.lv izplatītā informācija ir raidījuma "Nekā personīga" atreferējums, uz ko arī ir skaidri norādītas atsauces. Ņemot vērā raidījuma reputāciju un specifiku, SIA "TVNET" redakcija neapšaubā konkrētā avota uzticamību, tamdēļ neredz pamatu apšaubīt informācijas atbilstību mediju ētikas principiem. Neskatoties uz to, SIA "TVNET" norāda, ka gadījumā, ja Ētikas padome konstatēs jebkāda veida pārkāpumu, medijs ir gatavs ziņu atsaukt vai koriģēt atbilstoši Ētikas padomes lēmumam.

Ievērojot konstatēto, Biedrības Ētikas padome:

secina:

[5] Ētikas padome vēš uzmanību, ka nedz normatīvie akti, nedz Biedrības statūti nedod tiesības veikt apstākļu juridisko vērtējumu un pārbaudīt Sūdzībā aplūkotās situācijas atbilstību normatīvo aktu prasībām. Biedrības Ētikas padome Sūdzībā norādīto vērtē atbilstoši Biedrības Ētikas kodeksa nosacījumiem.

[6] Izvērtējot Sūdzībā norādītos materiālus, Ētikas padome nekonstatē Biedrības Ētikas kodeksā nostiprināto principu pārkāpumu. Ētikas padome vēš uzmanību, ka tās ieskatā par Sūdzībā aplūkotajiem apstākļiem varētu rasties strīds par tiesībām, kura izskatīšana nav Ētikas padomes kompetencē.

[7] Ētikas padome nekonstatēja, ka Sūdzībā aplūkoto materiālu sagatavošanā nebūtu ievēroti Ētikas kodeksā nostiprinātie informācijas iegūšanas un apstrādes principi. Ētikas padomes ieskatā Sūdzībā aplūkoto materiālu sagatavošanā ir iespēju robežās iegūti jautājumā iesaistīto pušu viedokļi, tostarp, ievērojot to tiesības uz anonimitāti.

[8] Ievērojot Biedrības Ētikas kodeksa 1.3.punkta nosacījumus, Ētikas padome vēš uzmanību, ka, nevērtējot šī strīda juridisko pusi, nevar noliegt, ka saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi vārda brīvība attiecināma ne tikai uz tādu informācija, kas tiek uztverta labvēlīgi vai neitrāli, bet arī uz tādu, kas apvaino, šokē vai uztrauc kādu sabiedrības daļu. Preses brīvība ietver arī zināmu novirzi līdz pārspilējumiem vai pat provokācijai.

Ievērojot secināto, Biedrības Ētikas padome

atzīst:

- 1)** Iesniedzējas Sūdzībā norādītajos mediju materiālos Biedrības Ētikas kodeksa pārkāpums nav konstatējams;
- 2)** Ētikas padomes atzinums publicējams Biedrības interneta vietnē un informācija izplatāma atbilstoši Biedrības Statūtu 6.6. punktam.